

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

In Cap. Veniens 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

conjugale ab uxore sua, propter affinitatem subsecutam, nec post mortem uxoris suæ aliud matrimonium contrahere; idque in pœnam hujus incestus. Intellige de ea consanguinea, quæ in

quarto consanguinitatis gradu uxori conjuncta est. Nam ultra affinitas non porrigitur, c. *Non debet & ibi dicam latius inf. De conjug. & affinit.*

In Cap. i. junctis cap. 4. 6. 10. & 11.

SUMMARI A.

1. Affinitas ex concubitu cum filiastra inter quos impeditur contrahi matrimonium
2. Incestus est impedimentum impediens.
3. Incestum ignoranter committens non prohibetur contrahere.

SI quis (inquit cap. 1.) cum filiastra sua scienter fornicatus fuerit, nec à matre debitum petere, nec filiam unquam potest habere uxorem. Per filiastram intelligit rextus priuignam, id est, filiam uxoris ex alio viro suscipiam, can. *De hu xxx quæst. 1.* Ratio hujus est affinitas, quæ ex concubitu cum filiastram nata est inter virum & uxorem, quæ debitum ab uxore tamquam ab affine prohibet petere, text. *hic & in c. 6 & 10. inf. eod.* Additur in viro quoddam is, mortuâ uxore suâ aliud matrimonium contrahere non possit, non tantum cum filiastra sua, sed nec cum quavis alia muliere, per *aut. c. xxi.* Idem constitutum est in eo, qui novercam suam vel sororem uxoris suæ cognovit, can. *Concubuit cum c. seq. xxxi. quæst. 7.* Hujus ratio est enormitas criminis incestus, quod committitur inter cognatos & affines, can. *De incestu, can. Nec eam xxx. quæst. 3. l. Sororis 39. D. De ritu nups. & l. Si adulterium 38. D. Ad L. lul. De adult.* Sed & ea-

dem pœna statuta est in ipsam filiastram, aliosque incestuosos, per hunc text. in c. 1. in fine & in can. *Quadam, cum quinque seq. xxxi. quæst. 7.*

Existimat tamen Glossa ad hoc c. 1. licet incestuosi matrimonium contrahere non possint, valere tamen matrimonium, si contractum fuerit, idem Præpos. & Host. *hic & confirmat text. in c. 4. inf. eod.* Quofit, ut incestus sit tantummodò impedimentum matrimonium, ut loquimur, impediens, non autem contractum dirimens. Vide latius Navarr. in *Manuali c. 22. num. 74 & 75.* Quæ profectò obtineat, etiam si vir cum uxore suâ matrimonium nondum consummaverit, c. 6. *inf. eod.* Item licet vir post mortem uxoris suæ incestum admiserit, c. 4. *inf. eod.*

Loquimur autem de viro, qui prudens & sciens incestum commisit; secus, si per ignorantiam, veluti si eum sorore conjugis, vel cum alia consanguinea, quam putabat esse uxorem suam, per text. in can. *In lectum xxx. v. quæst. 1.* Et hæc ignorantia per juramentum probanda est, d. can. *In lectum.* Cum enim delicta æstimentur ex animo & proposito delinquentis, c. *Cum voluntate 54. in pr. inf. De sent. excommunicat. & l. Qui injuria 55. in pr. D. De furtis, meritò ignorantia excusationem meretur, cap. 2. sup. De cognat. spiritus.*

In Cap. Veniens 2.

SUMMARI A.

1. Matrimonium legitimum propter affinitatem supervenientem non dissolvitur.
2. Secus sponsalia de futuro.

MATRIMONIUM etiam legitime contractum, propter affinitatem supervenientem (quæ & per illicitum concubitum contrahitur, c. 6. & c. 10. *inf. eod.*) non retractatur, d. c. 6. 10. & 11. *hoc eod. tit.* † Secus tamen est in sponsalibus, quæ de futuro appellamus, quæ per affinitatem subsequenter ipso jure dissolvuntur, *text.*

hic. Cum enim sponsus affinis fiat sponsæ propter commixtionem corporum cum ipsius consanguinea, & sic affinitas inter eos oriatur, quæ matrimonium non admittit, ut *inf. tit. prox. latius dicitur.* necesse est, sponsalia, quæ futuri matrimonii causa contrahuntur, ipso jure irritentur, l. *Oratio 16. D. De sponsalib.*

Ceterum difficultas est in fine textus nostri, quo sensu exaudienda sint hæc verba: *Ceterum si sponsam cognovit, antequam matrem, vel post, nunquam eam vel aliam potest accipere uxorem.* Mirum videtur, quoddam, cum per concubitum sponsi cum sponsa transeat sponsalia in matrimonium, ubi ante-

matrem eam cognovit, *c. Is qui fidem 30. sup. De sponsal.* non possit eandem sponsam accipere, id est, retinere in uxorem: si quidem, ut ante diximus, propter affinitatem supervenientem matrimonium non dissolvitur. Sed respondetur, prædictorum verborum hanc esse sententiam, ut, si cognoverit filiam prius quam matrem, in uxorem accipere matrem non possit, propter affinitatem: neque eandem filiam potest accipere uxorem, quantum attinet ad exactionem debiti conjugalis, quia illud amisit sponsus cognoscendo matrem. Interim verè constat & perseverat inter ipsos matrimonium. *Butr. & Panorm. hinc.* Sed quod additur, vel aliam non poterit accipere

uxorem; hoc ideo, propter incestum cum matre admissum: cuius hæc pœna est, quòd incestuosus prohibeatur in posterum contrahere matrimonium, sicut supra diximus *ad cap. 1.* Incestuosus verò uxor diligenter moneri & induci iubetur, ut continentiam servet, hoc est, à marito debitum non exigat, ne videatur ab affine exigere. Si tamen induci non potest, uxori relinquitur potestas petendi debitum, quod maritus exactus denegare non poterit. Nec enim uxor innocens jure suo privanda est, *c. 6. pen. & ult. inf. eod.* Neque factum alterius alteri nocere debet, *l. Non debet alteri D. De R. L.*

In Cap. De illo 3. & c. Super eo 5.

SUMMARI A.

1. Affinitatis impedimentum quomodo probandum.
2. Confessione in iure factâ quando nihil amplius queri dicatur.

EX hoc Cap. discimus, matrimonium non ideo dissolvi oportere, quòd frater uxorem fratris sui ante contractum matrimonium asserat se cognovisse. Allegat hic igitur frater impedimentum affinitatis, quod & ex illicito concubitu nascitur, *c. 4. c. pen. & ult. hoc tit.* cum non minus illi, qui illicitè coeunt, unum corpus fiant, quam qui licitè contracto matrimonio, *can. In eo xxxii. quest. 4. & i. ad Corinth. 6. cap.* Verum meritò rejecta est hoc textu nostro assertio fratris: si quidem hoc iure non sufficit nuda assertio, sed probatione opus est. Ei enim incumbit probatio, qui dicit, non qui negat, *l. 2. D. De probationib.*

Sed statuamus maritum & uxorem idem asserere, quod frater mariti. Videtur quidem primo aspectu tunc matrimonium dirimendum esse, cum post confessionem in iure, id est, in iudicio factam, nihil amplius queratur, sed confessi pro iudicatis habeantur, *l. Post rem 56. D. De re iud. junct. l. unica C. De confess.* Sed & hoc casu contra responsum à Cælestino III. *in cap. Super eo 5. hoc tit.* quòd nec ex huiusmodi confessione conjugum matrimonium dissolvi debeat: ne hæc ratione via aperiat dissolvendi matrimonium, forè inter

se colludentibus marito & uxore, *facit text. elegans in l. Non nudus 4. C. De probat.* Quod & adeò obtinere cenlet Cælestinus, etiam si rumor vicinæ id ipsum confirmet. Nam rumor plerumque incerto auctore provenit, & dictum unius facile sequitur multitudo, ut eleganter inquit textus *in r. Cum in juvenute 12. inf. De purgat. canon.* ideoque ad hanc affinitatem probandam idoneis testibus opus est, aut quòd ea notoria sive manifesta sit: nam manifesta non indigent probatione, *can. Manifesta & can. De manifesta 11. quest. 1. c. Quoniam sup. De filiis presbyter cap. Tua nos sup. De cohabit. Cleric.*

Non obstat, quòd post confessionem in iure factam nihil queratur amplius, *d. l. Post rem*, quia id verum est in iis, quæ ex confessione partium pendent. At matrimonii dissolutio non dependet ab hominibus, sed à Deo: quos enim Deus conjunxit, homo separare non potest, *can. Quos Deus xxxii. quest. 1.* Quâ ratione fit, ut etiam sententia pro vel contra matrimonium lata non traheatur in rem iudicatam, *c. Lator 7 & ibi latius inf. Qui filii sunt legit.*

Ubi verò de matrimonio contrahendo agitur, vel unius dictum, vel fama loci sufficit, ut propter consanguinitatem interdicitur matrimonium, *per text. in cap. Præterea 11. sup. De sponsal. & in c. 1. inf. tit. prox.* Idque ad vitandum periculum, quod forè subesse posset, si tamquam consanguinei vel affines inter se contraherent & quia res modici præjudicii est. *Panorm. hinc ad cap. 2.*

IN TIT.